

HRVATSKI SABOR

1452

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBRANI

Prolašavam Zakon o obrani, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 14. lipnja 2013. godine.

Klasa: 011-01/13-01/131

Urbroj: 71-05-03/1-13-2

Zagreb, 17. lipnja 2013.

Predsjednik

Republike Hrvatske

Ivo Josipović, v. r.

ZAKON O OBRANI

Glava I.

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se organiziranje za obranu i ostvarenje obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj, obrambene nadležnosti tijela državne vlasti i državne uprave, demokratski nadzor, uporaba i korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage), upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje u Oružanim snagama, obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba te dužnosti i prava državljana u području obrane.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

(1) Temeljna svrha obrane je očuvanje suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

(2) Obrana Republike Hrvatske može se provoditi samostalno ili kolektivno u skladu

s Ustavom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustav), zakonima i sklopljenim međunarodnim ugovorima.

(3) Temeljna svrha obrane iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se i kroz sudjelovanje u izgradnji međunarodnoga mira, sigurnosti i povjerenja te ispunjavanju obveza preuzetih u sklopu kolektivne obrane Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (u daljnjem tekstu: NATO) i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Članak 3.

Temeljni pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

1. *Obrana* je državna funkcija kojom se osigurava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske te područje djelovanja koje obuhvaća pripremu, uporabu i korištenje snaga i sredstava u ratnom stanju, stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i miru.

2. *Nositelji obrambene funkcije* su tijela državne vlasti, ministarstva i Oružane snage.

3. *Oružane snage* su snage organizirane za obranu Republike Hrvatske i saveznika vojnim sredstvima te za druge oblike uporabe i korištenja u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom.

4. *Obrambene pripreme* su mjere i aktivnosti koje poduzimaju nositelji obrambene funkcije i ostali sudionici u pripremama radi učinkovitog djelovanja u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i ratnom stanju.

5. *Stanje neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske* (u daljnjem tekstu: stanje neposredne ugroženosti) je stanje sigurnosnog okruženja Republike Hrvatske u kojem postoje očiti pokazatelji izravnih operativnih priprema oružanih snaga druge države za poduzimanje postupaka i aktivnosti usmjerenih na povredu suvereniteta i neovisnosti te stanje u državi u kojem su zbog oružanoga, terorističkoga ili drugoga nasilnog djelovanja dovedeni u pitanje neovisnost ili teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske.

6. *Ratno stanje* je stanje u državi u kojem su zbog oružanog djelovanja druge države, terorističkoga ili drugoga nasilnog djelovanja većeg opsega izravno dovedeni u pitanje suverenitet, neovisnost ili teritorijalna cjelovitost.

7. *Vojni zapovjednici* su vojne osobe koje zapovijedaju zapovjedništvima, stožerima, granama i postrojbama.

8. *Ovlast zapovijedanja i nadzora* je pravo i odgovornost zapovjednika za izdavanje zapovijedi podređenima i kontrolu njihove provedbe. Ovlast punog zapovijedanja obuhvaća sve aspekte zapovijedanja, nadzora i upravljanja u Oružanim snagama i ona se uvijek zadržava unutar nacionalnih okvira. Dio te ovlasti, koji se isključivo odnosi na operativno i taktičko zapovijedanje i nadzor, može se, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, prenijeti na zapovjednike multinacionalnih snaga.

9. *Deklariranje snaga* je iskazivanje, u skladu s međunarodnim ugovorima i obvezama, dijelova Oružanih snaga koje se mogu angažirati u multinacionalnim snagama, u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

10. *Pridruživanje multinacionalnim snagama* je uključivanje dijelova Oružanih snaga u multinacionalne vojne strukture stalnog karaktera.

11. *Dodjeljivanje snaga* je stavljanje pojedinih postrojbi, namjenski organiziranih dijelova ili pripadnika Oružanih snaga pod zapovijedanje i nadzor multinacionalnim zapovjedništvima s jasno definiranim mandatom, ograničenjima uz prijenos ovlasti zapovijedanja i nadzora.

12. *Operacije potpore miru* su operacije u kojima se upotrebljavaju diplomatska, civilna i vojna sredstva kako bi se uspostavio ili održao mir te takve operacije mogu uključivati sprječavanje sukoba, uspostavljanje mira, održavanje mira, nametanje mira i izgradnju mira.

13. *Pružanje humanitarne pomoći* je pružanje pomoći u slučaju prirodnih, tehničko-tehnoloških ili ekoloških događaja koji opsegom ili intenzitetom ili neočekivanošću ugroze zdravlje ili ljudske živote ili imovinu veće vrijednosti ili okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice ukloniti redovitim djelovanjem nadležnih tijela područja na kojem je događaj nastao te pružanje pomoći u slučaju ratnih razaranja i terorizma.

Članak 4.

(1) Temeljni dokumenti na području obrane su: Strategija obrane Republike Hrvatske, Vojna strategija Republike Hrvatske, Strateški pregled obrane, Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga i Plan obrane Republike Hrvatske.

1. Strategija obrane Republike Hrvatske temeljni je konceptualni dokument kojim se dugoročno uređuje angažiranje raspoloživih obrambenih resursa u odgovoru na sigurnosne izazove te se projektiraju osnove njihova budućeg razvoja.

2. Vojna strategija Republike Hrvatske je konceptualni dokument kojim se razrađuju sposobnosti Oružanih snaga definirane Strategijom obrane Republike Hrvatske te definira struktura Oružanih snaga, načela organizacije i uporabe Oružanih snaga.

3. Strateški pregled obrane je završno izvješće o provedenom procesu preispitivanja usklađenosti strategijskih koncepata te dostignutih i planiranih obrambenih sposobnosti s obrambenim potrebama koje proizlaze iz realnosti strategijskog i sigurnosnog okruženja.

4. Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga temeljni je dokument obrambenog planiranja kojim se utvrđuje dugoročna projekcija razvoja potrebnih vojnih sposobnosti i definiraju resursi za njihovu realizaciju.

5. Plan obrane Republike Hrvatske je planski dokument kojim se definira funkcioniranje države i društva u stanju neposredne ugroženosti i ratnom stanju.

(2) Godišnje izvješće o obrani je prikaz aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga u prethodnoj godini, stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja ključnih razvojnih projekata i prioriteta.

Glava II.

NADLEŽNOSTI TIJELA DRŽAVNE VLASTI I UPRAVE

U PODRUČJU OBRANE

1. Hrvatski sabor

Članak 5.

- (1) Hrvatski sabor odlučuje o ratu i miru te ostvaruje građanski nadzor nad Oružanim snagama.
- (2) Hrvatski sabor:
 1. donosi Strategiju obrane Republike Hrvatske, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i uz suglasnost predsjednika Republike Hrvatske
 2. odlučuje o visini i strukturi sredstava za financiranje obrane, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske
 3. usvaja Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske
 4. usvaja Godišnje izvješće o obrani
 5. utvrđuje stanje neposredne ugroženosti, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske
 6. donosi odluku o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka
 7. donosi druge akte u skladu s odredbama Ustava i zakona.

Članak 6.

- (1) Odbor za obranu Hrvatskoga sabora raspravlja i zauzima stajališta o:
 1. visini i strukturi sredstava za financiranje obrane koje je predložila Vlada Republike Hrvatske
 2. izvješćima iz područja obrane koje usvaja Hrvatski sabor
 3. o zakonima i drugim aktima iz područja obrane koje donosi Hrvatski sabor.
- (2) Odbor iz stavka 1. ovoga članka daje mišljenje Ministarstvu obrane o nabavi za potrebe obrane za vrijednosti veće od 5,000.000,00 eura prije pokretanja postupka javne nabave.

2. Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik oružanih snaga

Članak 7.

- (1) Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga (u daljnjem tekstu: Predsjednik Republike):
 1. objavljuje rat i zaključuje mir na temelju odluka Hrvatskoga sabora
 2. donosi Vojnu strategiju Republike Hrvatske, na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga i uz suglasnost ministra obrane
 3. donosi Plan uporabe Oružanih snaga, na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga i uz suglasnost ministra obrane

4. daje suglasnost na Prijedlog plana obrane Republike Hrvatske
 5. donosi Odluku o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga na prijedlog Vlade Republike Hrvatske
 6. donosi Odluku o mobilizaciji Oružanih snaga na prijedlog ministra obrane
 7. predstavlja Oružane snage u zemlji i inozemstvu
 8. imenuje načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i nakon pribavljenog mišljenja Odbora za obranu Hrvatskoga sabora
 9. razrješuje dužnosti načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga izravno ili na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i nakon pribavljenog mišljenja Odbora za obranu Hrvatskoga sabora
 10. imenuje i razrješuje dužnosti vojne zapovjednike u Oružanim snagama na ustrojbenim mjestima brigadira/kapetana bojnog broda i generala/admirala na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga i uz suglasnost ministra obrane
 11. imenuje i razrješuje dužnosti vojne izaslanike i vojne predstavnike na prijedlog ministra obrane i uz prethodnu konzultaciju s ministrom nadležnim za vanjske poslove
 12. imenuje i razrješuje djelatne vojne osobe na dužnosti u Vojnom kabinetu Predsjednika Republike
 13. donosi opća pravila postupanja u Oružanim snagama, u skladu s posebnim zakonom, na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga i uz suglasnost ministra obrane
 14. daje prethodno mišljenje na prijedloge akata iz područja obrane koje donosi Vlada Republike Hrvatske
 15. donosi druge akte u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka Predsjednik Republike donosi zapovijedi, naredbe, smjernice, odluke, pravila i druge akte.
- (3) Ministarstvo obrane obavlja stručne poslove za potrebe Predsjednika Republike u vezi s njegovim ovlastima u području obrane.

3. Vlada Republike Hrvatske

Članak 8.

Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) u području obrane:

1. donosi Strateški pregled obrane, na prijedlog ministra obrane
2. podnosi Hrvatskome saboru Godišnje izvješće o obrani
3. donosi Plan obrane Republike Hrvatske
4. donosi odluku o ulasku oružanih snaga država saveznica u Republiku Hrvatsku radi pružanja humanitarne pomoći, uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike

5. predlaže odluku o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka

6. donosi druge akte u skladu s odredbama ovoga Zakona.

4. Vijeće za obranu

Članak 9.

(1) Vijeće za obranu je oblik koordinacije tijela državne vlasti za usklađivanje stavova i donošenje zaključaka i preporuka iz područja obrane.

(2) Vijeće za obranu:

1. razmatra temeljne i strateške dokumente iz područja obrane te strateška pitanja vezana uz razvoj, opremanje i modernizaciju Oružanih snaga, financiranje i sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u inozemstvu

2. razmatra obrambena pitanja koja proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama

3. daje preporuke nadležnim državnim tijelima glede njihovih prijedloga o načinima rješavanja najsloženijih pitanja iz područja obrane.

Članak 10.

Članovi Vijeća za obranu su:

- Predsjednik Republike
- predsjednik Hrvatskoga sabora
- predsjednik Vlade
- ministar nadležan za poslove obrane
- ministar nadležan za vanjske poslove
- ministar nadležan za financije
- načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga
- predsjednik Odbora za obranu Hrvatskoga sabora
- savjetnik Predsjednika Republike za obranu.

Članak 11.

(1) Sjednicu Vijeća za obranu zajednički sazivaju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

(2) Predsjednik Republike i predsjednik Vlade zajednički određuju područja koja će razmatrati Vijeće za obranu.

(3) Na sjednicu Vijeća za obranu ovisno o dnevnom redu mogu se pozvati i druge osobe o čemu zajednički odlučuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

(4) Ured predsjednika Republike Hrvatske obavlja administrativne poslove za Vijeće za obranu.

5. Ministarstvo obrane

Članak 12.

Ministarstvo obrane kao središnje tijelo državne uprave ima planske, usmjeravajuće, koordinacijske i nadzorne funkcije u obrani te osigurava uvjete za funkcioniranje i djelovanje Oružanih snaga.

Članak 13.

(1) Ministar obrane upravlja radom Ministarstva obrane i odgovoran je za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti u skladu s Ustavom i zakonom.

(2) U Ministarstvu obrane ustrojavaju se:

– Vojnotehnički savjet – savjetodavno tijelo za područje izgradnje, razvoja, opremanja i modernizacije Oružanih snaga,

– Kadrovski savjet – savjetodavno tijelo za područje kadrovske politike.

(3) Članove savjeta iz stavka 2. ovoga članka odlukom određuje ministar obrane.

(4) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane može osnivati i druga stalna ili privremena stručna i savjetodavna tijela.

(5) Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Ministarstva obrane ministar obrane donosi odluke, naredbe, smjernice, upute i propise za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 14.

Ministarstvo obrane obavlja poslove koji se odnose na:

1. izradu Strategije obrane Republike Hrvatske
2. izradu Strateškog pregleda obrane
3. izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga
4. izradu Prijedloga plana obrane Republike Hrvatske
5. izradu Godišnjeg izvješća o obrani
6. definiranje, razvijanje, usklađivanje i provođenje obrambene politike
7. definiranje, razvijanje i usklađivanje vrsta i područja planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
8. provedbu i unaprjeđivanje sustava planiranja, programiranja i proračuna
9. usklađivanje planova djelovanja nositelja obrambenih priprema s Planom obrane Republike Hrvatske
10. usklađivanje obrambenih priprema Oružanih snaga s nositeljima obrambenih priprema
11. usklađivanje pružanja potpore Oružanih snaga civilnim institucijama i stanovništvu

12. procjenu mogućih ratnih i drugih opasnosti kojima se ugrožava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske
13. provođenje obveza državljana Republike Hrvatske u obrani
14. planiranje, upravljanje, nadzor i provedbu obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova na području obrane
15. planiranje, koordinaciju i provedbu međunarodne obrambene suradnje i poslova koji proizlaze iz preuzetih međunarodnih obveza Republike Hrvatske
16. koordinaciju projekata usmjerenih na doprinos razvoju savezničkih obrambenih sposobnosti i obrambenih sposobnosti Europske unije
17. usmjeravanje i koordinaciju priprema i aktivnosti za angažiranje Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
18. uključivanje i rad u okviru međunarodnih inicijativa, organizacija i saveza kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora
19. planiranje, usmjeravanje i nadzor vojnopomorskih poslova i poslova vojnoga zračnog prometa
20. planiranje i provedbu personalne politike u Ministarstvu obrane te planiranje i nadzor nad upravljanjem osobljem i profesionalnim razvojem pripadnika Oružanih snaga
21. poslove vezane za stupanje u službu i prestanak službe u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
22. uređenje osnova i osiguranje uvjeta za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane
23. informativnu, psihološku, kulturnu, muzejsku, arhivsku, sportsku, nakladničku i drugu djelatnost
24. planiranje, organizaciju i provedbu kriptografske zaštite klasificiranih podataka
25. planiranje i nadzor komunikacijskih i informacijskih sustava za potrebe obrane
26. upravljanje i provedbu poslova informacijske sigurnosti
27. planiranje, organiziranje i provedbu materijalnog i financijskog poslovanja
28. materijalno zbrinjavanje
29. poslove normizacije i kodifikacije
30. planiranje razvoja vojnih lokacija i obavljanje stručnih poslova pri gradnji posebnih i vježbovnih vojnih građevina
31. planiranje i provedbu geoprostornog osiguranja za potrebe obrane
32. planiranje, organiziranje i nadzor zdravstvene i veterinarske zaštite
33. rješavanje o pravima i obvezama pravnih i fizičkih osoba u području obrane

34. provedbu inspekcijskog nadzora

35. vođenje službene evidencije o vojnim osobama i državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama

36. druge poslove obrane u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima.

Članak 15.

(1) Glavni stožer Oružanih snaga (u daljnjem tekstu: Glavni stožer) je združeno tijelo Oružanih snaga ustrojeno u okviru Ministarstva obrane nadležno za pripremu, zapovijedanje, uporabu i korištenje Oružanih snaga.

(2) Na čelu Glavnog stožera je načelnik Glavnog stožera nadređen stožerima, zapovjedništvima, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga.

(3) Načelnik Glavnog stožera je glavni vojni savjetnik Predsjedniku Republike i ministru obrane.

(4) Načelnik Glavnog stožera imenuje se na razdoblje od četiri godine i ne može biti ponovno imenovan.

(5) Ustroj Glavnog stožera propisuje Predsjednik Republike na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane.

Članak 16.

(1) Glavni stožer u okviru Ministarstva obrane obavlja poslove koji se odnose na:

1. izradu Vojne strategije Republike Hrvatske

2. izradu Plana uporabe Oružanih snaga

3. sudjelovanje u izradi Strategije obrane Republike Hrvatske

4. sudjelovanje u izradi Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga

5. izradu, usvajanje, operacionalizaciju i praćenje primjene doktrinarnih dokumenata

6. izradu općih i posebnih pravila postupanja u Oružanim snagama

7. izradu Odluke o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga

8. izradu ustroja stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga

9. sudjelovanje u sustavu planiranja, programiranja i proračuna u elementima koji se odnose na Oružane snage

10. razvoj koncepata i metodologije operativnog planiranja

11. usmjeravanje priprema za provođenje mjera popune, mobilizacije i dostizanje odgovarajućih kategorija i razina spremnosti Oružanih snaga

12. planiranje, organizaciju i provedbu vojne izobrazbe u Oružanim snagama

13. planiranje, organizaciju i provedbu vojne obuke te uvježbavanje Oružanih snaga

14. izgradnju, nadzor i ocjenjivanje borbene spremnosti stožera, zapovjedništava,

postrojba i ustanova Oružanih snaga

15. predlaganje elemenata spremnosti te načela i mjerila prema kojima se provodi nadzor i ocjenjuje spremnost Oružanih snaga

16. sudjelovanje u planiranju, provedbi i ostvarivanju vojno-vojne suradnje Oružanih snaga s oružanim snagama drugih zemalja i međunarodnim vojnim organizacijama

17. usmjeravanje priprema za dodjeljivanje dijelova Oružanih snaga u multinacionalne vojne strukture i pridruživanje u okviru organizacija i saveza kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora

18. provedbu aktivnosti vezanih uz angažiranje Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu

19. sudjelovanje u projektima usmjerenim na doprinos razvoju savezničkih obrambenih sposobnosti i obrambenih sposobnosti Europske unije

20. pripremu postrojbi i pojedinaca iz sastava Oružanih snaga za sudjelovanje u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu

21. provedbu personalnog upravljanja i profesionalnog razvoja u Oružanim snagama te planiranje i provedbu popune Oružanih snaga

22. planiranje, organizaciju i provedbu obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova u Oružanim snagama

23. planiranje, organizaciju i provedbu logističke potpore Oružanih snaga

24. predlaganje programa opremanja i modernizacije Oružanih snaga

25. održavanje naoružanja i vojne opreme

26. temeljno održavanje vojnih lokacija i infrastrukture Oružanih snaga

27. provedbu zdravstvene potpore pripadnika Oružanih snaga

28. organiziranje i upravljanje zapovjedno-informacijskim i komunikacijskim sustavom Oružanih snaga

29. provedbu vojnopomorskih poslova i poslova vojnoga zračnog prometa

30. predlaganje i provedbu informativne, kulturne, sportske i izdavačke djelatnosti u Oružanim snagama

31. organizaciju i provedbu kriptografske zaštite klasificiranih podataka u Oružanim snagama te u informacijsko-komunikacijskim sustavima i resursima za čije su upravljanje zadužene Oružane snage

32. sudjelovanje u planiranju, organizaciji i provedbi materijalnog i financijskog poslovanja u Oružanim snagama

33. druge stručne poslove u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Za provedbu poslova iz stavka 1. ovoga članka načelnik Glavnog stožera donosi

zapovijedi, naloge, smjernice i druge akte.

Glava III.

DUŽNOSTI I PRAVA DRŽAVLJANA U OBRANI

Članak 17.

Državljeni Republike Hrvatske imaju dužnosti i prava sudjelovati u obrani na organiziran način u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 18.

Državljeni Republike Hrvatske dužnost i prava u obrani ostvaruju kroz:

1. vojnu obvezu
2. dragovoljno vojno osposobljavanje
3. služenje u ugovornoj pričuvi
4. radnu obvezu
5. radnu pomoć
6. materijalnu obvezu
7. pravo i obvezu za osposobljavanje za potrebe obrane
8. ostala prava i obveze.

1. Vojna obveza

Članak 19.

Vojna obveza dužnost je osposobljavanja, pripremanja i sudjelovanja u obrani na organiziran način, uključivanjem u Oružane snage, svih za to sposobnih državljana Republike Hrvatske.

Članak 20.

(1) Vojna obveza nastaje u kalendarskoj godini u kojoj državljanin Republike Hrvatske navršava 18 godina života.

(2) Vojna obveza državljaninu Republike Hrvatske prestaje:

1. na kraju kalendarske godine u kojoj navršava 55 godina (muškarac) odnosno 50 godina (žena)
2. ako je ocijenjen nesposobnim za vojnu službu
3. na temelju otpusta iz hrvatskoga državljanstva.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. točke 1. ovoga članka, vojna obveza može trajati

1. višim časnicima do 60. godine života – na temelju odluke ministra obrane

2. generalima/admiralima do 65. godine života – na temelju odluke Predsjednika Republike donesene na prijedlog ministra obrane.

Članak 21.

- (1) Vojna obveza sastoji se od novačke obveze, obveze služenja vojnog roka odnosno civilne službe i služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga.
- (2) Žene vojni obveznici ne podliježu novačkoj obvezi i obvezi služenja vojnog roka.
- (3) Muškarci vojni obveznici podliježu novačkoj obvezi i obvezi služenja vojnog roka odnosno civilne službe kada je na snazi obveza služenja vojnog roka.
- (4) Kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka, muškarci vojni obveznici podliježu uvođenju u vojnu evidenciju.
- (5) Način vođenja evidencije, obrazac vojne iskaznice i način njezina izdavanja, pozivanja, prava i obveze i način izvršavanja vojne obveze pravilnikom propisuje ministar obrane.

Članak 22.

- (1) Tijekom novačke obveze novak podliježe uvođenju u vojnu evidenciju, zdravstvenim i drugim pregledima te psihološkim ispitivanjima, novačenju, stupanju na služenje vojnog roka odnosno civilnu službu te odazivu na opći ili pojedinačni poziv.
- (2) Uvođenju u vojnu evidenciju podliježu državljani Republike Hrvatske u kalendarskoj godini u kojoj navršavaju 18 godina života.
- (3) Zdravstvene i druge preglede te psihološka ispitivanja vojnih obveznika provode se u zdravstvenim ustanovama ili u nadležnoj ustrojstvenoj jedinici Ministarstva obrane.
- (4) Ministar obrane uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja pravilnikom propisuje mjerila i postupke za ocjenu zdravstvene i psihološke sposobnosti.
- (5) Novačenje je postupak određivanja roda ili struke novaka koje se provodi kada je na snazi odluka o obveznom služenju vojnog roka.
- (6) Novačenje provode novačka povjerenstva koja osniva ministar obrane.
- (7) Aktom o osnivanju novačkih povjerenstava utvrđuje se sastav, način rada te način određivanja rodova i struka u kojima će se služiti vojni rok.
- (8) Povjerenstva iz stavka 6. ovoga članka donose ocjenu sposobnosti za vojnu službu novaka i pričuvnika.

Članak 23.

- (1) Služenje vojnog roka odnosno civilne službe obvezno je po sili zakona u slučaju stanja neposredne ugroženosti ili ratnog stanja.
- (2) Hrvatski sabor može donijeti odluku o obvezi služenja vojnog roka odnosno civilne službe.
- (3) Ako su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju zakonom

propisane dužnosti, Predsjednik Republike može na prijedlog predsjednika Vlade i uz njegov supotpis donijeti uredbu sa zakonskom snagom o obvezi služenja vojnog roka odnosno civilne službe.

(4) Gornja dobna granica vojnih obveznika koji podliježu služenju vojnog roka odnosno civilnoj službi je navršenih 27 godina života.

(5) Služenje vojnog roka traje šest mjeseci.

(6) Vrijeme i način upućivanja novaka na služenje vojnog roka i otpust ročnika iz Oružanih snaga odlukom utvrđuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

Članak 24.

(1) Osobama koje zbog svojih vjerskih ili moralnih uvjerenja nisu pripravne sudjelovati u obavljanju vojničkih dužnosti u Oružanim snagama dopušten je prigovor savjesti.

(2) Zahtjev za civilnu službu zbog prigovora savjesti može podnijeti vojni obveznik nakon uvođenja u vojnu evidenciju do isteka vojne obveze.

(3) Vojnom obvezniku koji se pozove na prigovor savjesti može se odobriti civilna služba.

(4) Obveza sudjelovanja u civilnoj službi uređuje se posebnim zakonom.

Članak 25.

(1) Pričuvni sastav Oružanih snaga dijeli se na ugovornu i mobilizacijsku pričuvu, a mobilizacijska pričuva na nerazvrstanu i razvrstanu pričuvu.

(2) Nerazvrstani pričuvnik je vojni obveznik uveden u vojnu evidenciju koji nije odslužio vojni rok i nije bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju.

(3) Razvrstani pričuvnik je vojni obveznik koji je odslužio vojni rok ili je bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju ili u djelatnoj vojnoj službi te mu je određena vojna stručna specijalnost.

(4) Razvrstanim pričuvnicima, prema potrebama popune Oružanih snaga, određuje se i priopćava ratni raspored u Oružanim snagama.

(5) Način određivanja ratnog rasporeda i izdavanja osobne vojne opreme, način čuvanja, održavanja i vraćanja pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

(6) Nerazvrstani pričuvnici mogu se pozvati na službu u Oružane snage nakon zdravstvenoga i drugoga pregleda i psihološkoga ispitivanja, ocjene sposobnosti za vojnu službu te odgovarajućega vojnog osposobljavanja.

(7) Program vojnog osposobljavanja nerazvrstanih pričuvnika iz stavka 6. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.

2. Dragovoljno vojno osposobljavanje

Članak 26.

- (1) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti, do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 29 godina, novaci državljanji Republike Hrvatske koji se za prijave u nadležnu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane.
- (3) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i žene u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (4) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.
- (5) Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem stječu se potrebna znanja i vještine za služenje u pričuvnom sastavu Oružanih snaga i ispunjava se jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.
- (6) Postupak prijave i evidencije kandidata, selekcije i upućivanja kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje, prava i obveze osoba na dragovoljnom vojnom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.

3. Služenje u ugovornoj pričuvi

Članak 27.

- (1) Ministarstvo obrane može s razvrstanim pričuvnicima koji su odslužili vojni rok ili su bili na dragovoljnom vojnom osposobljavanju sklopiti ugovor na temelju kojega oni imaju i druga prava i obveze u vezi sa služenjem u pričuvnom sastavu Oružanih snaga u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Pričuvnici iz stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati opće i posebne uvjete propisane za prijam u djelatnu vojnu službu, osim uvjeta dobi.
- (3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, Ministarstvo obrane može s nerazvrstanim pričuvnikom sklopiti ugovor iz stavka 1. ovoga članka uz obvezu ispunjavanja uvjeta iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona.

Članak 28.

- (1) Dužnosti ugovornog pričuvnika su:

- odazivanje na poziv u službu
- osposobljavanje za obavljanje dužnosti u miru do 90 dana godišnje
- sudjelovanje u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu
- druge obveze utvrđene ugovorom.

- (2) Pozivanje ugovornih pričuvnika obavlja se putem nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane.

- (3) Ministar obrane pravilnikom će urediti uvjete i kriterije za izbor te prava i dužnosti ugovornih pričuvnika, postupak sklapanja ugovora, novčane naknade i druge pogodnosti, uvjete raskida ugovora te druga pitanja u vezi sa službom ugovornih pričuvnika.

4. Radna obveza

Članak 29.

- (1) Radna obveza je obveza zaposlenika u tijelima državne vlasti, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama kojima je utvrđena obveza obrambenih priprema.
- (2) Vlada u slučaju ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti može uvesti radnu obvezu za sva ili pojedina tijela i pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Zaposlenici kojima je uvedena radna obveza imaju obvezu rada na radnim mjestima utvrđenim ratnim sistematizacijama i ne mogu jednostrano prekinuti radni odnos.
- (4) Na obveznike radne obveze iz stavka 2. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe iz Zakona o radu koje propisuju radno vrijeme, odmore i dopuste.
- (5) Obvezi rada izvan radnog vremena u sklopu radne obveze iz stavka 1. ovoga članka ne podliježu trudnice, majke, samohrani roditelji odnosno skrbnici s jednim djetetom ili više djece mlađe od 10 godina.

Članak 30.

Način vođenja evidencije obveznika radne obveze i pozivanja na izvršenje radne obveze pravilnikom utvrđuje ministar obrane.

5. Radna pomoć

Članak 31.

- (1) Pravnim osobama i državljanima Republike Hrvatske može se uvesti obveza radne pomoći za potrebe izvršenja zadaća nositelja obrambenih funkcija u slučaju ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti.
- (2) Obveza radne pomoći može se uvesti državljanima koji već nisu angažirani na drugim obvezama propisanim ovim Zakonom.
- (3) Način izvršenja obveze radne pomoći uredbom propisuje Vlada, na prijedlog ministra obrane.

Članak 32.

Obvezi radne pomoći ne podliježu:

- žene starije od 55 godina
- muškarci stariji od 65 godina
- trudnice, majke, samohrani roditelji odnosno skrbnici s jednim djetetom ili više djece mlađe od 10 godina.

6. Materijalna obveza

Članak 33.

- (1) U ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti pravne osobe i državljani

Republike Hrvatske imaju materijalnu obvezu.

(2) Na pisani zahtjev nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane, pravne osobe i državljani Republike Hrvatske u okolnostima iz stavka 1. ovoga članka obvezni su Oružanim snagama i tijelima državne vlasti ustupiti na korištenje objekte i materijalna sredstva potrebna za provedbu obrambenih zadaća i obrambenog osposobljavanja.

(3) Popise materijalnih sredstava za potrebe obrane iz stavka 2. ovoga članka vode nadležna tijela državne uprave.

(4) Tijela državne uprave koja vode popis materijalnih sredstava za potrebe obrane dužna su podatke o tome dostavljati Ministarstvu obrane na njegov zahtjev.

(5) Ako na sredstvima iz stavka 2. ovoga članka nastane šteta, oštećeniku pripada naknada za stvarnu štetu u vrijeme njezina nastanka.

(6) Vlada uredbom propisuje vrstu materijalnih sredstava i opreme iz stavka 2. ovoga članka te visinu dnevne naknade koja pripada državljanima i pravnim osobama za ustupljena sredstva.

(7) Vlasniku sredstava iz stavka 2. ovoga članka ne pripada naknada za izmaklu dobit.

7. Pravo i obveza osposobljavanja za potrebe obrane

Članak 34.

(1) Državljanji Republike Hrvatske dužni su se osposobljavati za izvršenje obveza iz članka 18. ovoga Zakona.

(2) Civilni nositelji obrambenih priprema dužni su građanima osigurati i omogućiti osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka kroz odgovarajuće planove i programe.

(3) Civilni nositelji obrambenih priprema dužni su planovima i programima iz stavka 2. ovoga članka razraditi konkretne aktivnosti obrazovanja, specijalizacije, stručnog usavršavanja, obuke i vježbi.

8. Ostala prava i obveze

Članak 35.

(1) Obveznici iz članka 18. ovoga Zakona moraju se na poziv civilnih nositelja obrambenih priprema ili pravnih osoba posebno važnih za obranu javiti na mjesto i u vremenu naznačenom općim ili pojedinačnim pozivom.

(2) Ako se osobe iz stavka 1. ovoga članka ne odazovu pozivu i ne opravdaju svoj izostanak, nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane može, samostalno ili na prijedlog civilnih nositelja obrambenih priprema i pravnih osoba posebno važnih za obranu, zahtijevati raspisivanje potrage i dovođenje.

(3) Dovođenje izvršava središnje tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.

Članak 36.

(1) Nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane vode evidenciju vojnih

obveznika.

(2) Za državljane Republike Hrvatske upisane u vojnu evidenciju nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane prikupljaju podatke o rođenju, državljanstvu, prebivalištu i boravištu, psiho-tjelesnoj sposobnosti, bračnom stanju, školskoj i stručnoj spremi, zaposlenju, vojnostručnoj osposobljenosti i znanjima i vještinama važnima za obranu te ostale podatke potrebne za određivanje rasporeda.

(3) Ministarstvo obrane prikuplja podatke o kažnjavanju za državljane Republike Hrvatske predviđene za obavljanje posebno važnih dužnosti u sklopu Oružanih snaga.

Članak 37.

Nadležna tijela državne uprave dužna su u roku od 15 dana od dana nastanka promjene nadležno tijelo Ministarstva obrane obavijestiti o promjeni imena i prezimena, promjeni adrese prebivališta odnosno boravišta, o prijmu u hrvatsko državljanstvo ili otpustu iz hrvatskoga državljanstva vojnog obveznika.

Članak 38.

(1) Ozljeda ili bolest koja nastane kao posljedica izvršavanja obveza iz članka 18. ovoga Zakona smatra se ozljedom na radu.

(2) Ozljedom na radu smatra se i ozljeda nastala na putu od stana ili radnog mjesta do mjesta izvršenja obveze odnosno na povratku nakon izvršene obveze.

(3) Tijelo koje je organiziralo aktivnost na kojoj se obveznik razbolio ili ozlijedio utvrđuje podatke vezane uz ozljedu i ispunjava obrazac prijave o ozljedi na radu i dostavlja ga područnom uredu Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje nadležnom prema mjestu prebivališta u roku od 30 dana od dana nastanka ozljede.

Glava IV.

ORUŽANE SNAGE

1. Zajedničke odredbe

Članak 39.

(1) Oružane snage štite suverenitet i neovisnost Republike Hrvatske te brane njezinu teritorijalnu cjelovitost.

(2) Oružane snage mogu, uz uvjete predviđene Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonom:

– sudjelovati u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu

– pružiti pomoć u obrani državama saveznicama u slučaju oružanog napada na jednu ili više njih u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima

– sudjelovati u združenim nastojanjima Europske unije, u duhu solidarnosti, ako je neka od članica izložena terorističkom napadu ili je postala žrtva prirodne ili ljudskom djelatnošću izazvane katastrofe

– koristiti se kao pomoć institucijama civilne vlasti, organizacijama i službama namijenjenima zaštiti i spašavanju te stanovništvu u slučaju katastrofa, velikih nesreća i nesreća, potrage i spašavanja, prijevozu unesrećenih ili oboljelih.

(3) Oružane snage provode pripreme za izvršenje zadaća iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 40.

(1) Pripadnici Oružanih snaga dužni su se, uvijek i u svim okolnostima, pri izvođenju borbenih i neborbenih djelovanja pridržavati pravila međunarodnoga ratnog i humanitarnog prava.

(2) Pripadnik Oružanih snaga dužan je odbiti zapovijed kojom se od njega traži postupanje protivno odredbama Ustava i pravilima međunarodnoga ratnog i humanitarnog prava.

(3) Pripadnici Oružanih snaga izjednačeni su u ostvarivanju prava i dužnosti neovisno o njihovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Članak 41.

(1) Oružane snage organizirane su u stožere, zapovjedništva, postrojbe, ustanove i druge ustrojstvene jedinice prema odobrenom mobilizacijskom razvoju i knjigama ustroja Oružanih snaga.

(2) Oružane snage dijele se na grane, rodove, službe, struke i njihove specijalnosti.

(3) Grane Oružanih snaga su Hrvatska kopnena vojska, Hrvatska ratna mornarica i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana.

(4) Ministar obrane odlukom propisuje rodove, službe i struke te njihove specijalnosti na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

(5) Ministar obrane propisuje mirnodopski i ratni ustroj stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost Predsjednika Republike.

Članak 42.

Grane Oružanih snaga su dijelovi Oružanih snaga u okviru kojih se provode pripreme i opremanje pojedinaca, postrojba i namjenski organiziranih snaga za izvršenje zadaća u određenim geografskim prostorima (kopno, more, zrak) čija je primarna zadaća održavanje potrebne razine bojne spremnosti operativnih postrojba.

Članak 43.

(1) Oružane snage imaju mirnodopski i ratni sastav.

(2) Mirnodopski sastav Oružanih snaga čine djelatne vojne osobe, državni službenici i namještenici raspoređeni u Oružane snage, pričuvnici pozvani na obuku, ugovorni pričuvnici, kadeti te osobe koje su pristupile dragovoljnom vojnom osposobljavanju.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, mirnodopski sastav Oružanih snaga čine i ročnici kada je na snazi obvezno služenje vojnog roka.

(4) Ratni sastav Oružanih snaga, uz osobe iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, čine i vojni obveznici mobilizirani u Oružane snage.

Članak 44.

Služba u Oružanim snagama, činovi, promaknuća u činove, imenovanja i razrješenja u službi, prava iz mirovinskog osiguranja, ostala statusna pitanja te prava i obveze pripadnika Oružanih snaga uređuju se posebnim zakonima.

Članak 45.

U Oružanim snagama u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo.

2. Uporaba oružanih snaga

Članak 46.

(1) O uporabi Oružanih snaga odlučuju Hrvatski sabor, Predsjednik Republike, predsjednik Vlade i ministar obrane u skladu s Ustavom i ovim Zakonom.

(2) Odluke i naredbe o uporabi Oružanih snaga izdaju tijela i osobe iz stavka 1. ovoga članka u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Odluke i naredbe o uporabi Oružanih snaga iz stavaka 1. i 2. ovoga članka provode se putem zapovijedi načelnika Glavnog stožera.

2.1. Uporaba Oružanih snaga u ratnom stanju

Članak 47.

Predsjednik Republike naređuje uporabu i zapovijeda Oružanim snagama u ratnom stanju te je odgovoran za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

2.2. Uporaba Oružanih snaga u stanju neposredne ugroženosti

Članak 48.

U slučaju stanja neposredne ugroženosti Predsjednik Republike može, uz supotpis predsjednika Vlade, narediti uporabu Oružanih snaga iako nije proglašeno ratno stanje.

2.3. Prelazak granice i djelovanje Oružanih snaga preko granica Republike Hrvatske

Članak 49.

(1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske i djelovati preko njezinih granica na temelju odluke Hrvatskoga sabora koju predlaže Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 1. ovoga članka Predsjednik Republike naređuje uporabu Oružanih snaga.

2.4. Upućivanje zahtjeva za pomoć u obrani državama saveznicama

Članak 50.

(1) Odluku o upućivanju zahtjeva za pomoć u obrani državama saveznicama, u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima, donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 1. ovoga članka Predsjednik Republike upućuje zahtjev za pomoć u obrani državama saveznicama i dodjeljuje ovlast nadležnom zapovjedniku NATO-a za vođenje operacija na teritoriju Republike Hrvatske.

2.5. Uporaba Oružanih snaga u pružanju pomoći u obrani državama saveznicama

Članak 51.

(1) Oružane snage mogu biti uporabljene za pružanje pomoći državama saveznicama u slučaju oružanog napada na jednu ili više njih u skladu s odredbama članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora.

(2) Odluku o djelovanju Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(3) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 2. ovoga članka Predsjednik Republike naređuje uporabu i dodjeljivanje dijelova Oružanih snaga nadležnim NATO zapovjedništvima.

(4) Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane utvrđuje nacionalna ograničenja uporabe i izuzeća u uporabi.

2.6. Uporaba Oružanih snaga u pružanju pomoći u obrani državama članicama Europske unije

Članak 52.

(1) Oružane snage mogu se uporabiti kao pomoć u obrani državama članicama Europske unije.

(2) Odluku o djelovanju Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(3) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 2. ovoga članka Predsjednik Republike naređuje uporabu i dodjeljivanje dijelova Oružanih snaga nadležnim zapovjedništvima države članice kojoj se upućuje pomoć.

(4) Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane utvrđuje nacionalna ograničenja uporabe i izuzeća u uporabi.

2.7. Uporaba Oružanih snaga u skladu s klauzulom o solidarnosti Europske unije

Članak 53.

(1) Oružane snage mogu se upotrijebiti kao pomoć državama članicama Europske unije u slučajevima kada su izložene terorističkom napadu te prirodnim ili ljudskom djelatnošću izazvanim katastrofama.

(2) Odluku o djelovanju Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(3) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 2. ovoga članka Predsjednik Republike, u skladu s ugovorenim postupcima u sklopu Europske unije, naređuje uporabu i dodjeljivanje dijelova Oružanih snaga tijelima Europske unije zaduženim za provedbu operacija pomoći ili nadležnim tijelima države članice kojoj se upućuje pomoć.

(4) Uporaba Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka odvijat će se u skladu s odlukom i pod koordinacijom Vijeća Europske unije.

2.8. Uporaba Oružanih snaga u izgradnji međunarodne sigurnosti

Članak 54.

(1) Postrojbe, namjenski organizirani dijelovi ili pripadnici Oružanih snaga mogu biti uporabljeni u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

(2) Odluku o djelovanju Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike, na način utvrđen Ustavom.

(3) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 2. ovoga članka Predsjednik Republike naređuje uporabu i dodjeljivanje Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka nadležnim međunarodnim zapovjedništvima.

(4) Pripadnike Oružanih snaga u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu upućuje načelnik Glavnog stožera.

(5) Ako se tijekom provedbe aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrdi nastupanje okolnosti u kojima su pogoršani sigurnosni uvjeti pripadnika Oružanih snaga, načelnik Glavnog stožera može uvesti dodatna izuzeća u uporabi, o čemu je dužan odmah izvijestiti ministra obrane i Predsjednika Republike.

Članak 55.

(1) U slučaju potrebe za promjenom mandata međunarodnih snaga prilikom provedbe operacija iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona, zbog potrebe za primjenom sile ili prijetnje silom te zbog povećanih sigurnosnih rizika odluku o nastavku ili prestanku sudjelovanja Oružanih snaga može donijeti Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 1. ovoga članka Predsjednik Republike donosi odluku o povlačenju.

(3) Ako su pripadnici Oružanih snaga u operaciji iz članka 54. ovoga Zakona izloženi pogibelji, Predsjednik Republike samostalno ili na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane može donijeti odluku o njihovu povlačenju.

(4) O odluci iz stavka 3. ovoga članka ministar obrane izvijestit će Hrvatski sabor na prvom sljedećem zasjedanju.

2.9. Uporaba Oružanih snaga u pružanju međunarodne humanitarne pomoći

Članak 56.

- (1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći drugoj državi na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.
- (2) Prijedlog odluke iz stavka 1. ovoga članka Vladi predlaže ministar obrane uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za vanjske poslove.
- (3) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka definira se mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga.
- (4) Na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane naređuje upućivanje i uporabu dijelova Oružanih snaga.

2.10. Uporaba Oružanih snaga u situacijama koje zahtijevaju borbeno djelovanje protiv zrakoplova ili plovila

Članak 57.

Uporaba Oružanih snaga u situacijama koje zahtijevaju borbeno djelovanje protiv zrakoplova ili plovila koji narušavaju suverenitet Republike Hrvatske i nacionalnu sigurnost uređuje se posebnim zakonom.

3. Korištenje i pomoć oružanih snaga

Članak 58.

- (1) O korištenju Oružanih snaga odlučuje Vlada ili ministar obrane u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Odluke o korištenju Oružanih snaga donosi Vlada ili ministar obrane u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (3) Odluke o korištenju Oružanih snaga iz stavka 2. ovoga članka provode se putem zapovijedi načelnika Glavnog stožera.

Članak 59.

- (1) Oružane snage mogu se koristiti kao pomoć u zaštiti i spašavanju u slučaju katastrofa, velikih nesreća i nesreća.
- (2) Odluku o korištenju Oružanih snaga u slučaju katastrofa donosi Vlada na prijedlog ministra obrane.
- (3) Odluku o korištenju Oružanih snaga u slučaju velikih nesreća i nesreća donosi ministar obrane na temelju zahtjeva središnjeg tijela državne uprave nadležnoga za zaštitu i spašavanje.
- (4) O odlukama iz stavaka 2. i 3. ovoga članka odmah se izvješćuje Predsjednik Republike.

Članak 60.

- (1) Prilikom pružanja pomoći u situacijama iz članka 59. ovoga Zakona Oružane snage koordiniraju svoje djelovanje u skladu s planovima, pravilima i procedurama koje utvrđuje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje.

(2) Dijelovima Oružanih snaga angažiranim u zadaćama iz članka 59. ovoga Zakona zapovijedaju nadležni zapovjednici Oružanih snaga.

(3) Središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje zahtjeve za angažiranje i dodjelu zadaća Oružanim snagama usklađuje s Ministarstvom obrane.

Članak 61.

(1) Oružane snage mogu se koristiti kao pomoć u protupožarnoj zaštiti i traganju i spašavanju ako tijela nadležna za protupožarnu zaštitu odnosno tijela nadležna za traganje i spašavanje ne raspolažu odgovarajućim snagama i sposobnostima, kao i za prijevoz unesrećenih ili oboljelih.

(2) Oružane snage kao pomoć u protupožarnoj zaštiti koriste se u skladu s godišnjim planom koji donosi Vlada.

(3) Oružane snage kao pomoć u traganju i spašavanju koriste se na temelju zahtjeva središnjeg tijela državne uprave nadležnoga za zaštitu i spašavanje.

(4) Odluku o korištenju Oružanih snaga u aktivnostima iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar obrane ili osobe koje on ovlasti.

Članak 62.

(1) Oružane snage mogu se koristiti kao pomoć u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

(2) Korištenje Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka uređuje se Zakonom o Obalnoj straži Republike Hrvatske.

Članak 63.

(1) Oružane snage se mogu, ako to zahtijeva narav pogibelji, koristiti kao pomoć policiji i drugim državnim tijelima za vrijeme trajanja ratnog stanja, u slučaju stanja neposredne ugroženosti ili kada su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju svoje ustavne dužnosti.

(2) Odluku o korištenju Oružanih snaga za vrijeme trajanja ratnog stanja u situacijama iz stavka 1. ovoga članka donosi Predsjednik Republike.

(3) Odluku o korištenju Oružanih snaga u slučaju stanja neposredne ugroženosti ili kada su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju svoje ustavne dužnosti u situacijama iz stavka 1. ovoga članka donosi Predsjednik Republike, na prijedlog i uz supotpis predsjednika Vlade.

Članak 64.

(1) Oružane snage iznimno mogu pružati pomoć lokalnoj zajednici i institucijama civilnog društva u provedbi humanitarnih projekata i projekata od općeg interesa.

(2) Prilikom provedbe aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka ne smiju se narušavati načela slobodnoga tržišnog natjecanja.

(3) Kriterije i uvjete angažiranja Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka te odluku o pružanju pomoći donosi ministar obrane.

4. Doprinos oružanih snaga u izgradnji i razvoju savezničkih sposobnosti i

zajedničke sigurnosne i obrambene politike

Članak 65.

- (1) Pojedine postrojbe ili namjenski organizirane snage iz Oružanih snaga mogu biti deklarirane u multinacionalne snage za odgovor koje se organiziraju u sklopu NATO-a.
- (2) Pojedine postrojbe ili namjenski organizirane snage iz Oružanih snaga mogu biti deklarirane u multinacionalne snage za odgovor koje se organiziraju u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.
- (3) Odluke o deklariranju snaga iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi Predsjednik Republike na prijedlog Vlade.
- (4) Prijedlog odluke o deklariranju snaga iz stavaka 1. i 2. ovoga članka izrađuje Ministarstvo obrane uz sudjelovanje Glavnog stožera.

Članak 66.

- (1) Pripadnici Oružanih snaga mogu biti raspoređeni u multinacionalna zapovjedništva ili upravljačke strukture međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (2) Pripadnici Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka mogu biti upućeni u područje operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu radi obavljanja zadaća, postupaka multinacionalnih zapovjedništava ili upravljačkih struktura međunarodnih organizacija, na temelju odluke Hrvatskog sabora.
- (3) Odluku o angažiranju pripadnika Oružanih snaga u operacijama i aktivnostima iz stavka 2. ovoga članka donosi Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane.

Članak 67.

- (1) Odluku o deklariranju dijelova Oružanih snaga koje se Republika Hrvatska obvezuje dovesti u stanje spremnosti i raspoloživosti za angažiranje u multinacionalnim snagama i međunarodnim operacijama donosi ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.
- (2) Ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera donosi plan opremanja, obuke i razvoja spremnosti dijelova Oružanih snaga te odluke kojima određuje postrojbe ili namjenski organizirane dijelove Oružanih snaga koje se podvrgavaju programima opremanja, obuke i spremnosti.

Članak 68.

- (1) Odluke o pridruživanju pojedinih postrojbi ili namjenski organiziranih dijelova Oružanih snaga multinacionalnim vojnim strukturama odnosno zapovjedništvima ili postrojbama, koje se ustrojavaju u okviru međunarodnih inicijativa i organizacija donosi Predsjednik Republike, na prijedlog ministra obrane i uz prethodno mišljenje ministra nadležnoga za vanjske poslove.
- (2) Republika Hrvatska može se uključivati u međunarodne projekte s ciljem razvoja zajedničkih obrambenih sposobnosti.
- (3) Odluku o uključivanju u međunarodne projekte iz stavka 2. ovoga članka donosi

Vlada na prijedlog ministra obrane i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

Članak 69.

- (1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (2) Oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (3) Pod obukom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se obuka postrojbi razine satnije i više.
- (4) Odluke o prelasku granice radi vježbi i obuke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.
- (5) Na temelju odluke iz stavka 4. ovoga članka načelnik Glavnog stožera pripadnike Oružanih snaga upućuje na vježbe i obuku.

5. Zapovijedanje i rukovođenje u oružanim snagama

Članak 70.

- (1) Načelnik Glavnog stožera ima ovlast punog zapovijedanja u Oružanim snagama na temelju zapovijedi i naredbi Predsjednika Republike, odluka ministra obrane te odredbi ovoga Zakona.
- (2) Načelnik Glavnog stožera odgovoran je Predsjedniku Republike za provedbu zapovijedi i naredbi te ministru obrane za provedbu odluka iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Načelnik Glavnog stožera dužan je o provedbi akata iz stavka 2. ovoga članka istodobno izvijestiti Predsjednika Republike i ministra obrane.
- (4) Zapovijedanje i rukovođenje u Oružanim snagama provode vojne osobe raspoređene na zapovjedne i voditeljske dužnosti.
- (5) Osobe iz stavka 4. ovoga članka zapovijedaju i rukovode stožerima, zapovjedništvima, granama, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.
- (6) Zapovijedanje i rukovođenje u Oružanim snagama zasniva se na načelima jednočelništva i subordinacije.
- (7) Zapovijed je operativna odluka koja nije upravna stvar, a koju izdaju zapovjednici radi učinkovitoga funkcioniranja Oružanih snaga.

6. Prijenos ovlasti operativnog i taktičkog zapovijedanja i nadzora

Članak 71.

- (1) Prilikom dodjeljivanja postrojbi i pripadnika Oružanih snaga u sastav međunarodnih vojnih snaga može se prenijeti ovlast operativnog i taktičkog zapovijedanja i nadzora na nadležna međunarodna ili nacionalna zapovjedništva i zapovjednike.

(2) Ovlasti zapovijedanja i nadzora iz stavka 1. ovoga članka mogu biti prenesene sa ili bez izuzeća u uporabi snaga.

(3) Ministarstvo obrane obvezno je osigurati potrebne mehanizme i aktivnosti za praćenje prenesene ovlasti zapovijedanja i nadzora nad dijelovima Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 72.

Načelnik Glavnog stožera može ovlast operativnog i taktičkog zapovijedanja i nadzora prenijeti nad postrojbama i pripadnicima Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize i humanitarnim operacijama uz prethodnu suglasnost ministra obrane.

7. Popuna oružanih snaga

Članak 73.

(1) Oružane snage popunjavaju se na način i u postupku predviđenom odredbama ovoga Zakona.

(2) Ratni sastav Oružanih snaga popunjava se osobama iz članka 43. ovoga Zakona i materijalno-tehničkim sredstvima.

8. Mobilizacija oružanih snaga

Članak 74.

(1) Mobilizacija Oružanih snaga ili njihovih dijelova izvodi se u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti.

(2) Mobilizacijom Oružane snage prelaze iz mirnodopskog ustrojstva i stanja na ratno ustrojstvo i stanje spremnosti prema planu mobilizacije.

(3) Po opsegu mobilizacija Oružanih snaga može biti opća i djelomična.

(4) Opća mobilizacija Oružanih snaga obuhvaća popunu Oružanih snaga prema ratnom ustroju, a djelomična mobilizacija samo određenih dijelova Oružanih snaga.

(5) Mobilizacija Oružanih snaga provodi se na temelju planova mobilizacije, u skladu s mobilizacijskim razvojem.

Članak 75.

Za pripremu i provedbu mobilizacije pričuvnika odgovoran je ministar obrane, a za pripremu i provedbu mobilizacije stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga odgovoran je načelnik Glavnog stožera.

9. Pripravnost oružanih snaga

Članak 76.

(1) Pripravnost Oružanih snaga je stanje u kojem se poduzimaju mobilizacijske, organizacijske, sigurnosne i druge mjere i postupci koji su potrebni radi sprječavanja i uklanjanja opasnosti od napada na Republiku Hrvatsku i drugih opasnosti koje ugrožavaju suverenitet, neovisnost i teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske, sigurnost građana i imovine.

(2) Pripravnost Oružanih snaga obuhvaća i mjere i postupke koji se poduzimaju za pravodobno angažiranje snaga na temelju preuzetih međunarodnih obveza.

(3) Predsjednik Republike na prijedlog Vlade nalaže uvođenje mjera pripravnosti Oružanih snaga ili dijelova Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka.

10. Materijalno zbrinjavanje u ministarstvu obrane i oružanim snagama

Članak 77.

(1) Materijalno zbrinjavanje u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama provodi se kroz sljedeće djelatnosti:

1. razvoj, opremanje i modernizaciju naoružanja i vojne opreme
2. izgradnju i održavanje infrastrukture
3. opskrbu i održavanje materijalnih sredstava
4. prijevoz ljudi i sredstava te obavljanje drugih usluga
5. zdravstvenu, veterinarsku i drugu potrebnu skrb.

(2) Postupak materijalnog zbrinjavanja iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom će propisati ministar obrane.

(3) Materijalno zbrinjavanje iz stavka 1. ovoga članka organizira se i provodi prema planovima razvoja i uporabe Oružanih snaga.

Članak 78.

Ministarstvo obrane surađuje s drugim ministarstvima i tijelima državne uprave u provedbi materijalnog zbrinjavanja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, osim u materijalnom zbrinjavanju Oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom.

Članak 79.

(1) U Oružanim snagama se u svrhu materijalnog zbrinjavanja osnivaju potrebne pričuve materijalnih sredstava.

(2) Odluku o vrstama i veličinama pričuva materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga donosi Vlada na prijedlog ministra obrane.

(3) Način osiguranja, čuvanja i obnavljanja pričuva materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga odlukom utvrđuje ministar obrane.

Članak 80.

(1) Materijalna sredstva čija tehnička rješenja nisu u skladu s planovima opremanja i potrebama Oružanih snaga ili su suvišna proglašavaju se neperspektivnima.

(2) Otpis materijalnih sredstava je postupak kojim se materijalna sredstva proglašavaju dotrajalima i neuporabljivima te se na temelju toga razdužuju iz knjigovodstva i evidencije.

(3) Materijalna sredstva Oružanih snaga mogu se u određenim situacijama ustupiti sa ili bez naknade fizičkim i pravnim osobama.

(4) Kriterije, postupak i slučajeve u kojima se materijalna sredstva proglašavaju neperspektivnima, koja se otpisuju i koja se mogu ustupiti fizičkim i pravnim osobama pravilnikom propisuje ministar obrane.

Glava V.

POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

1. Civilni nositelji obrambenih priprema

Članak 81.

(1) Civilni nositelji obrambenih priprema su Vlada, ministarstva, županije i Grad Zagreb.

(2) Civilni nositelji obrambenih priprema iz stavka 1. ovoga članka izrađuju planove djelovanja u ratu i stanju neposredne ugroženosti.

(3) Civilni nositelji obrambenih priprema iz stavka 1. ovoga članka dužni su planove djelovanja iz stavka 2. ovoga članka izrađivati na temelju izvoda iz Plana obrane Republike Hrvatske.

(4) Planovima djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se središnja tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacije i službe namijenjene zaštiti i spašavanju koje imaju obvezu sudjelovanja u pripremama, kao i način njihova sudjelovanja.

(5) Pravne osobe posebno važne za obranu imaju obvezu sudjelovanja u obrambenim pripremama u skladu s izvodima planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Pravne osobe posebno važne za obranu iz stavka 5. ovoga članka utvrđuje odlukom Vlada na prijedlog ministra obrane.

Članak 82.

Za potrebe izrade planova i programa osposobljavanja civilnih nositelja obrambenih priprema iz članka 81. ovoga Zakona ministar obrane utvrđuje osnove programa specijalizacije, stručnog usavršavanja, obuke i vježbi.

Članak 83.

(1) Metodologijom za izradu Plana obrane Republike Hrvatske i planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema utvrđuje se način njihove izrade, sadržaj, praćenje i ažuriranje.

(2) Metodologiju iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada na prijedlog ministra obrane.

Članak 84.

Ministarstva, županije i Grad Zagreb dužni su, u skladu s nadležnostima u području obrane, pratiti provedbu obrambenih priprema i o tome jedanput na godinu izvijestiti Ministarstvo obrane.

2. Inspekcijski nadzor u području obrane

Članak 85.

- (1) Inspeksijski nadzor u području obrane obavljaju inspektori Inspektorata obrane (u daljnjem tekstu: Inspektorat) koji je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane.
- (2) Inspektori Inspektorata obavljaju inspeksijski nadzor u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama te kod civilnih nositelja obrambenih priprema.
- (3) Inspektori Inspektorata obavljaju inspeksijske nadzore u skladu s ovim Zakonom i pravilnikom koji donosi ministar obrane.
- (4) Pravilnikom iz stavka 3. ovoga članka propisuje se postupak rada inspektora u provedbi inspeksijskih nadzora za koje su ovlašteni ovim Zakonom.
- (5) Inspeksijski nadzor u području odgovornosti civilnih nositelja obrambenih priprema uz inspektore Inspektorata obavljaju i osobe koje posebno ovlasti ministar obrane te osobe koje ovlasti čelnik tijela državne uprave u skladu s nadležnosti u području obrane.
- (6) Na čelu Inspektorata je glavni inspektor obrane, kojeg imenuje i razrješava Vlada na prijedlog ministra obrane na razdoblje od četiri godine i ne može biti ponovno imenovan.
- (7) Glavni inspektor obrane za svoj rad odgovoran je Vladi i ministru obrane.

Članak 86.

- (1) Inspektori Inspektorata obavljaju inspeksijske nadzore radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u primjeni propisa u području obrane.
- (2) Inspektori Inspektorata nadziru provedbu propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga.

Članak 87.

- (1) Inspektor Inspektorata je samostalan u obavljanju inspeksijskih nadzora, sastavlja zapisnik i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom i posebnim propisima.
- (2) Inspektor Inspektorata je obvezan imati položen stručni ispit za zvanje inspektora.
- (3) Ako osoba raspoređena na mjesto inspektora Inspektorata nema položen stručni ispit iz stavka 2. ovoga članka, mora ga položiti u roku od godine dana od rasporeda na dužnost prema programu koji propisuje ministar obrane na prijedlog glavnog inspektora obrane.

Članak 88.

U obavljanju inspeksijskih nadzora inspektori Inspektorata ovlašteni su:

1. pregledavati dokumente koji se odnose na obranu, osim Plana uporabe Oružanih snaga
2. pregledavati vojne lokacije, vojne građevine i vojne građevine specifične namjene i materijalno-tehnička sredstva na uporabi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama

3. predložiti uklanjanje neusklađenosti, provedbu mjera i radnji u skladu s planovima i drugim dokumentima
4. predložiti obustavu mjera i radnji koje nisu usklađene sa zakonom, planovima ili propisanim mjerama za obranu
5. naložiti nositeljima obrambenih priprema podnošenje izvješća Inspektoratu
6. naložiti obustavu postupaka i radnji kojima se dovode u opasnost životi i imovina
7. privremeno oduzeti dokumentaciju ili predmete koji u stegovnom, prekršajnom, kaznenom ili drugom postupku mogu poslužiti kao dokaz, a čije oduzimanje ne bi dovelo u pitanje redovito izvršavanje zadaća ili narušavanje borbene spremnosti
8. podnositi prijedloge za pokretanje stegovnoga, prekršajnoga, kaznenoga ili drugoga postupka te predlagati poticajne mjere u skladu s posebnim propisima.

Članak 89.

- (1) O izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i poduzetim odnosno naređenim mjerama i radnjama inspektori Inspektorata sastavljaju zapisnik.
- (2) Primjerak zapisnika o inspekcijskom nadzoru Inspektorat je dužan dostaviti ministru obrane, načelniku Glavnog stožera za nadzor dijelova Oružanih snaga te odgovornoj osobi civilnih nositelja obrambenih priprema.

Članak 90.

Primjerak zapisnika o inspekcijskom nadzoru Oružanih snaga Inspektorat dostavlja Predsjedniku Republike.

3. Poslovi vojnog graditeljstva

Članak 91.

- (1) Ministarstvo obrane obavlja stručne poslove graditeljskog osiguranja vojnih lokacija i građevina.
- (2) Vojnim lokacijama i građevinama smatraju se nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske koje su dane na upravljanje i raspolaganje Ministarstvu obrane, kao i nekretnine koje se unajmljuju za rad, smještaj i obuku zapovjedništava, postrojbi i ustanova te posebne vojne građevine specifične namjene.
- (3) Graditeljsko osiguranje vojnih lokacija i građevina obuhvaća planiranje razvoja vojnih lokacija, održavanje vojnih lokacija i građevina te građenje i uklanjanje vojnih građevina.
- (4) Vlada uredbom na prijedlog ministra obrane i uz suglasnost ministra nadležnoga za graditeljstvo propisuje vrste, kategorizaciju, upis u katastar nekretnina i vođenje registra vojnih građevina, obavljanje poslova prostornog uređenja i gradnje vojnih građevina, uređuje način obavljanja poslova nadzora nad građenjem i rekonstrukcijom vojnih građevina te posebne mjere zaštite povjerljivih podataka pri građenju, rekonstrukciji i nadzoru nad građenjem, kao i prilikom izdavanja akata povezanih s građenjem vojnih građevina, uporabi inženjerijskih postrojbi Oružanih snaga i oružanih snaga partnerskih država pri građenju vojnih građevina te pitanja o vojnim građevinama za koje dokumentacija o građenju nije dostupna.

Članak 92.

- (1) Ministarstvo obrane uz suglasnost ministarstva nadležnoga za prostorno uređenje pravilnikom utvrđuje zaštitne i sigurnosne zone oko vojnih lokacija i građevina.
- (2) Radi zaštite vojnih lokacija i građevina Ministarstvo obrane sudjeluje u postupku izrade dokumenata prostornog uređenja i daje mišljenje na predložene dokumente prije njihova donošenja.
- (3) Za građevine posebno važne za obranu Republike Hrvatske i građevine koje se planiraju graditi u zaštitnim i sigurnosnim zonama oko vojnih lokacija i građevina, u postupku izdavanja dokumenata za gradnju Ministarstvo obrane utvrđuje posebne uvjete građenja.
- (4) Tijelo nadležno za izdavanje dokumenata za gradnju građevina iz stavka 3. ovoga članka ne može ih izdati bez prethodno pribavljene suglasnosti Ministarstva obrane o usklađenosti glavnog projekta s posebnim uvjetima građenja.

4. Zaštita podataka obrane

Članak 93.

- (1) Podaci obrane mogu biti klasificirani ili neklasificirani podaci.
- (2) Podaci klasificirani određenim stupnjem tajnosti (u daljnjem tekstu: klasificirani podaci obrane) zaštićuju se u skladu s posebnim zakonom i propisima donesenima na temelju toga zakona.

Članak 94.

- (1) Klasificirani podaci obrane mogu se obrađivati i prenositi informatičko-komunikacijskim i drugim komunikacijskim sustavima i sredstvima samo ako se tom prilikom ostvaruje zajamčena sigurnost i klasificiranost tih podataka.
- (2) Pri prijenosu i obradi klasificiranih podataka obrane takvim sustavima i sredstvima obvezno se koriste kriptološke metode za provedbu propisanih jamstava za sigurnost i tajnost podataka.
- (3) Zbog provedbe potpune sustavne sigurnosti i tajnosti podataka obvezno se koriste propisani sigurnosni postupci i metode koji onemogućuju otkrivanje i analizu rada informatičko-komunikacijske tehnologije.

Članak 95.

Tijela državne uprave i pravne osobe dužni su postupati s klasificiranim podacima obrane na način propisan posebnim zakonom.

Članak 96.

- (1) Zabranjeno je motrenje, snimanje i pristup vojnim lokacijama i građevinama posebno važnima za obranu.
- (2) Vojne lokacije i građevine posebno važne za obranu odlukom određuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.
- (3) Civilne lokacije i građevine posebno važne za obranu odlukom određuje Vlada.

(4) Na prijedlog ministra obrane Vlada uredbom propisuje kriterije za odabir, mjere za zaštitu te način označavanja lokacija i građevina iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

(5) Način osiguranja vojnih lokacija i građevina posebno važnih za obranu pravilnikom uređuje ministar obrane.

Članak 97.

(1) Inozemne i domaće pravne i fizičke osobe koje se bave znanstvenim i drugim istraživanjima mogu obavljati istraživanja na lokacijama važnima za obranu na temelju odobrenja ministra obrane i uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za znanost.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu ustupati rezultate istraživanja drugim osobama samo uz suglasnost Ministarstva obrane.

(3) Lokacije iz stavka 1. ovoga članka odlukom određuje Vlada na prijedlog ministra obrane.

Članak 98.

(1) Osobe registrirane za djelatnost snimanja iz zraka u Republici Hrvatskoj mogu snimati područja u Republici Hrvatskoj za potrebe izmjere zemljišta, istraživanja i prostornog uređenja te za druge gospodarstvene i znanstvene potrebe, samo nakon pribavljenog odobrenja tijela državne uprave nadležnoga za geodetske poslove.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su zračne snimke prije uporabe, a najkasnije u roku od osam dana od dana snimanja, dostaviti na pregled tijelu državne uprave nadležnome za geodetske poslove.

(3) Tijelo državne uprave nadležno za geodetske poslove u suradnji s Ministarstvom obrane pregledava zračne snimke i određuje koje se od tih snimaka mogu rabiti u skladu s podnesenim zahtjevom odnosno koje se ne mogu javno objavljivati i ustupati drugim korisnicima.

(4) Osobe zračne snimke mogu množavati, objavljivati i iznositi iz Republike Hrvatske samo nakon pribavljenog odobrenja tijela državne uprave nadležnoga za geodetske poslove.

Članak 99.

(1) Inozemnim pravnim i fizičkim osobama ili pravnim i fizičkim osobama koje snimaju za njihove potrebe odobrenje za snimanje iz zraka izdaje tijelo državne uprave nadležno za geodetske poslove uz prethodnu suglasnost Ministarstva obrane.

(2) Ministarstvo obrane može odbiti izdavanje suglasnosti bez obrazloženja.

Članak 100.

Na prijedlog tijela državne uprave nadležnoga za geodetske poslove, a uz suglasnost Ministarstva obrane, Vlada donosi uredbu o snimanju iz zraka, kojom se uređuje izdavanje odobrenja za snimanja iz članaka 98. i 99. ovoga Zakona.

5. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi u području obrane

Članak 101.

(1) U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama obavljaju se obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi od interesa za obranu.

(2) Obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka uređuje se posebnim zakonom.

6. Poslovi vojnoga pomorskog i riječnog prometa

Članak 102.

(1) Vojnopomorski poslovi obuhvaćaju aktivnosti koje se odnose na definiranje i provedbu obrambene politike vezane uz nadležnosti i obveze Ministarstva obrane i Oružanih snaga na moru, nadzor plovidbe domaćih i stranih ratnih brodova te reguliranje ratnog režima plovidbe.

(2) Ratni režim plovidbe iz stavka 1. ovoga članka uređuje se posebnim propisima kojima se uređuje postupanje u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti.

(3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na poslove vojnoga riječnog prometa.

7. Poslovi vojnoga zračnog prometa

Članak 103.

(1) Tijelo nadležno za vojno zrakoplovstvo je Ministarstvo obrane.

(2) U vojnom zračnom prometu može se upotrebljavati vojni zrakoplov koji udovoljava uvjetima propisanim zakonom.

(3) Hrvatski vojni zrakoplovi imaju državnu pripadnost Republike Hrvatske i obvezni su nositi znakove državne pripadnosti i registracijske oznake utvrđene propisima donesenima na temelju ovoga Zakona.

Članak 104.

(1) Vojni aerodrom je vojna lokacija čije je upravljanje u nadležnosti Ministarstva obrane.

(2) Uvjete za uporabu vojnog aerodroma odlukom propisuje ministar obrane.

Članak 105.

(1) Registar vojnih zrakoplova vodi Ministarstvo obrane.

(2) Opće uvjete za upis i brisanje vojnih zrakoplova iz registra pravilnikom propisuje ministar obrane.

Članak 106.

Sposobnost zrakoplova za sigurnu zračnu plovidbu utvrđuje se odlukom koju donosi ministar obrane, a dokazuje se potvrdom o plovidbenosti koju izdaje Ministarstvo obrane.

Članak 107.

(1) Na vojni zračni promet odgovarajuće se primjenjuju opći propisi o zračnom prometu.

(2) Stvari koje nisu uređene općim propisima o zračnom prometu ministar obrane uredit će pravilnicima uz prethodnu suglasnost ministra nadležnoga za poslove civilnoga zračnog prometa.

(3) Propisima iz stavka 2. ovoga članka uredit će se letenje, kontinuirana plovidbenost i održavanje vojnih zrakoplova, označavanje i registar vojnih zrakoplova, vojna oprema koja se koristi u vojnom zračnom prometu, izvješćivanje i istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vojnih zrakoplova te vojno padobranstvo.

8. Vojnopolicijski poslovi

Članak 108.

(1) U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama ustrojava se vojna policija sa zadaćom obavljanja vojnopolicijskih poslova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

(2) Vojnopolicijske poslove ovlaštene službene osobe vojne policije obavljaju u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima kojima se uređuje kazneni i prekršajni postupak te drugim zakonima i podzakonskim propisima.

(3) Vojnopolicijske ovlasti u smislu ovoga Zakona primjenjuju ovlaštene službene osobe vojne policije.

(4) Vojnopolicijski poslovi i provedba ovlasti propisuju se pravilnikom koji donosi ministar obrane uz suglasnost ministra unutarnjih poslova.

Članak 109.

(1) Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova provode kriminalističko istraživanje nad državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, Prekršajnim zakonom i drugim propisima.

(2) Ovlaštene službene osobe vojne policije u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova provode kriminalističko istraživanje nad djelatnim vojnim osobama u službi u Ministarstvu obrane kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, Prekršajnim zakonom i drugim propisima.

Članak 110.

(1) Vojna policija u obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštena je postupati prema:

1. vojnim osobama u službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
2. državnim službenicima i namještenicima u službi u Oružanim snagama
3. civilnim osobama u vojnim lokacijama i građevinama
4. civilnim osobama u bijegu izvan prostora vojne lokacije i građevine, a koje su zatečene u izvršenju ili pokušaju izvršenja kaznenog djela na prostoru vojne lokacije i građevine
5. civilnim osobama izvan vojnih lokacija i građevina u provedbi mjera i radnji zaštite

štićenih osoba u lokacijama i prostorima gdje se te štíćene osobe nalaze.

(2) O postupanju prema osobama iz stavka 1. podtočki 3., 4. i 5. ovoga članka vojna policija dužna je odmah izvijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 111.

(1) U obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštene službene osobe vojne policije imaju sljedeće ovlasti:

1. prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka
2. provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta
3. prikupljanje obavijesti
4. pozivanje
5. dovođenje i privođenje
6. traganje za osobama i predmetima
7. privremeno ograničenje slobode kretanja
8. davanje upozorenja i naredbi
9. privremeno oduzimanje i čuvanje predmeta
10. zaprimanje prijava, podnošenje prekršajnih i kaznenih prijava i izvješća te stegovnih prijava
11. osiguranje mjesta događaja
12. provjera uspostavljanja komunikacijskih kontakata
13. poligrafsko ispitivanje
14. pregled prostorija, prostora, objekata i dokumentacije
15. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava
16. fotografiranje i snimanje
17. prikrivene vojnopolicijske radnje
18. uporaba sredstava prisile
19. zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba
20. zadržavanje
21. zaštita štíćenih osoba, objekata i prostora.

(2) U slučaju rata i stanja neposredne ugroženosti uz primjenu ovlasti iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena službena osoba vojne policije ima ovlast za uporabu tuđega prijevoznog sredstva i elektroničkoga komunikacijskog uređaja.

(3) Ovlaštena službena osoba vojne policije provodi dokazne i druge radnje u smislu

Zakona o kaznenom postupku ako je imenovana istražiteljem.

(4) Istražitelja iz stavka 3. ovoga članka imenuje odlukom ministar obrane ili osoba koju on ovlasti uz prethodno mišljenje Glavnoga državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

9. Komunikacijski i informacijski poslovi

Članak 112.

(1) U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama obavljaju se stručni poslovi pružanja i održavanja komunikacijskih i informacijskih usluga za potrebe obrane.

(2) Pravne osobe koje se bave pružanjem komunikacijskih i informacijskih usluga u slučaju rata ili stanja neposredne ugroženosti imaju obvezu ustupiti korištenje kapaciteta Ministarstvu obrane i Oružanim snagama za potrebe obrane.

Glava VI.

PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA U SLUŽBI U MINISTARSTVU OBRANE I ORUŽANIM SNAGAMA

Članak 113.

(1) U službu u Ministarstvo obrane raspoređuju se državni službenici i namještenici te djelatne vojne osobe na položaje i radna mjesta utvrđena Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva obrane.

(2) U službu u Oružane snage raspoređuju se djelatne vojne osobe i državni službenici i namještenici na ustrojbeno mjesta utvrđena knjigama ustroja stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga.

(3) Prava, obveze i odgovornosti pripadnika Oružanih snaga uređuju se posebnim zakonom.

(4) Državnim službenicima i namještenicima Ministarstva obrane upućenima na rad u međunarodne organizacije mjerila za plaće i druga primanja odnosno materijalna prava diplomatskih osoba, administrativno-tehničkog osoblja odnosno nediplomatskog osoblja te članova njihove uže obitelji uredbom utvrđuje Vlada.

(5) Državni službenici i namještenici raspoređeni u službu u Ministarstvo obrane i Oružane snage kojima tijekom preustroja prestaje služba ostvaruju pravo na otpremninu u iznosu koji odlukom odredi ministar obrane.

(6) Državnim službenicima i namještenicima zabranjena je u vojnim lokacijama i u prostorima Ministarstva obrane svaka politička djelatnost, osnivanje stranaka, održavanje političkih skupova i demonstracija te javno istupanje u vezi s odnosima i stanjem u Ministarstvu obrane bez odobrenja ministra obrane ili osobe koju on ovlasti.

Glava VII.

FINANCIRANJE OBRANE

Članak 114.

(1) U državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se sredstva za programe i aktivnosti nositelja obrambene funkcije.

(2) Izrada prijedloga i izvršenje proračuna u Ministarstvu obrane odvijaju se na temelju odredbi Zakona o proračunu i u skladu s postupcima koje utvrđuje Ministarstvo financija.

Članak 115.

(1) Sredstva naoružanja i vojne opreme, komponente za proizvodnju i remont naoružanja i vojne opreme te uređaje namijenjene za proizvodnju naoružanja i vojne opreme određuje Vlada.

(2) Na sredstva naoružanja i vojnu opremu za potrebe Oružanih snaga i komponente namijenjene za proizvodnju i remont naoružanja i vojne opreme te uređaje namijenjene za proizvodnju naoružanja i vojne opreme ne plaća se carina.

Glava VIII.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 116.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 25.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj županija i Grad Zagreb, pravna osoba odnosno poslodavac:

1. ako plan djelovanja ne uskladi s Planom obrane Republike Hrvatske (članak 81. stavak 3.)

2. ako ne organizira i ne izvodi pripreme za svoj rad u ratu i stanju neposredne ugroženosti po nalogu nadležnog tijela državne uprave (članak 81. stavci 4. i 5.)

3. ako bez odobrenja nadležnog tijela obavlja znanstvena ili druga istraživanja na područjima i lokacijama važnima za obranu Republike Hrvatske ili ako protivno zakonu rezultate istraživanja ustupi drugim osobama (članak 97. stavci 1. i 2.)

4. ako snima iz zraka bez dopuštenja ili ako zračne snimke ne pošalje na pregled prije njihove uporabe (članak 98. stavci 1. i 2.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u tijelu državne uprave, županiji, Gradu Zagrebu za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 117.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik odnosno korisnik vojne lokacije i građevine posebno važne za obranu ako ne postupa po propisima nadležnih tijela (članak 96. stavci 4. i 5.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba vlasnika, odnosno korisnika vojne lokacije i građevine posebno važne za obranu, ako ne postupi po propisanim mjerama za zaštitu te način označivanja vojne lokacije i građevine (članak 96. stavci 4. i 5.).

Članak 118.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba:

1. ako ne postupa po nalogu odnosno uputama inspektora (članak 88. stavci 3., 4., 5. i 6.)
2. ako obrađuje i prenosi podatke o obrani koji su klasificirani određenim stupnjem tajnosti suprotno odredbama zakona (članak 94.)
3. ako ne postupa s klasificiranim podacima obrane na propisan način (članak 95.).

Članak 119.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. ako se bez opravdanog razloga ne odazove pozivu nadležnog tijela u vrijeme i na mjestu koji su naznačeni u pojedinačnom odnosno općem pozivu za sudjelovanje u vojnoj obvezi, radnoj obvezi, radnoj pomoći odnosno ustupanje materijalnog sredstva (članak 35. stavak 1.),
2. ako neovlašteno prilazi ili snima vojne lokacije i građevine od posebne važnosti za obranu koji su obilježeni na propisan način (članak 96. stavak 1.).

Glava IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 120.

- (1) Provedbeni propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Provedbeni propisi doneseni u skladu s odredbama Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 76/07. i 153/09.) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 121.

- (1) Pripadnicima Ministarstva obrane, Oružanih snaga i Ministarstva unutarnjih poslova koji su zaposleni ili im se staž osiguranja računa po drugoj osnovi, vrijeme provedeno u Domovinskom ratu u razdoblju od 30. svibnja 1990. do 30. lipnja 1996. računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju, a hrvatskim braniteljima koji nisu zaposleni ili ne ostvaruju staž osiguranja po drugoj osnovi, vrijeme provedeno u Domovinskom ratu računa se kao poseban staž u dvostrukom trajanju.
- (2) Osobama koje su bile nezaposlene, a mobilizirane su u civilnu zaštitu, službu motrenja i obavješćivanja, kao i obveznicima radne obveze, vrijeme provedeno u civilnoj zaštiti, službi motrenja i obavješćivanja i izvršavanju radne obveze uračunava se u posebni staž u jednostrukom trajanju.

Članak 122.

Za vrijeme dok se, u skladu s odredbama ovoga Zakona, novaci ne pozivaju na služenje vojnog roka, ne postoji ni obveza sudjelovanja u civilnoj službi u skladu s odredbama posebnoga zakona.

Članak 123.

Osoba zatečena na dužnosti načelnika Glavnog stožera na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ostaje na dužnosti načelnika Glavnog stožera do isteka mandata na koji je imenovana u skladu s odredbama Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 76/07. i 153/09.).

Članak 124.

Odluka o uvećanju plaće namještenika raspoređenih na ustrojbeno mjesto vozača opasnih tvari i laboranta u Ministarstvu obrane (»Narodne novine«, br. 44/05.) kojom su na temelju Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 76/07. i 153/09.) određena ustrojbenja mjesta na kojima namještenici raspoređeni u službu u Ministarstvo obrane ostvaruju pravo na uvećanje plaće, kao i iznos uvećanja, ostaje na snazi do 1. siječnja 2014.

Članak 125.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 76/07. i 153/09.), osim odredbi članka 22. stavka 1. točke 4. i članka 84. Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 76/07. i 153/09.) koje važe do stupanja na snagu posebnoga zakona kojim će se urediti obveza državljana u području civilne zaštite.

Članak 126.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti u Zakonu o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 33/02. i 92/10.) odredbe koje se odnose na pripadnike Oružanih snaga.

Članak 127.

Godišnje izvješće o spremnosti obrambenoga sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama za 2012. godinu, s izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2012. godinu Vlada će podnijeti Hrvatskom saboru tijekom 2013. godine u skladu s odredbama Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 76/07. i 153/09.).

Članak 128.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 39. stavka 2. podstavka 3., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 800-01/12-01/02

Zagreb, 14. lipnja 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Josip Leko, v. r.